

Mgr. Martin Šochman
K otázce dramaturgie Kittlovy opery *Bianca und Giuseppe oder die Franzosen vor Nizza*
On a Question of the Dramaturgy of Kittl's Opera
Bianca und Giuseppe oder die Franzosen vor Nizza
Diplomová práce UK FF v Praze, Ústav hudební vědy, Praha 2016, 66 s.
Oponentský posudek

Jak naznačuje název, zabývá se předložená diplomová práce jednou z oper pražského skladatele a někdejšího ředitele Pražské konzervatoře Jana Bedřicha (Fridricha) Kittla (1806–1868), která shodou okolností zaznamenala ve své době největší ohlas ze všech autorových děl a byla pak v Praze ojediněle koncertně nebo poloscénicky uváděna i v novější době – naposledy roku 2003.

Práce je rozdělena do několika oddílů. Po „povinném“ úvodu a rekapitulaci dosavadního stavu bádání se autor práce nejprve zabývá původní literární předlohou libreta analyzované opery, jíž byl historický román německého spisovatele Heinricha Königa *Die hohe Braut* z roku 1833. Další oddíl se věnuje libretu opery resp. jeho náčrtu, jehož autorem byl jak známo skladatel Richard Wagner (1813–1883), Kittlův přítel a známý z mládí. Všímá si především Wagnerových úprav a změn děje i jeho vyústění, provedených s ohledem na dramaturgické zákonitosti velké francouzské historické opery. Ta byla v 1. polovině a vlastně po celé 19. století určujícím druhem evropského operního divadla, a Martin Šochman, též na základě nedávno kriticky publikovaných textových dokumentů, přesvědčivě dokazuje, že mladý Richard Wagner byl ve 40. letech 19. století s těmito jejími zákonitostmi zevrubně a důvěrně obeznámen.

Následující oddíl se koncentruje na dramaturgickou analýzu Kittlova zhudebnění Wagnerova textu, všímá si změn, které v něm Kittl nakonec učinil, a uvažuje o nich v souvislosti s jeho pochopením anebo spíše nepochopením Wagnerovy operně dramatické představy – či spíše v souvislosti s limity Kittlovy vlastní operně dramatické představitosti i jeho tvůrčího nadání. Poslední oddíl pak analyzuje a komentuje kritické ohlasy na provedení opery *Bianca und Giuseppe*, publikované v dobovém tisku. – Závěr a bibliografický soupis užitých pramenů a literatury pak představují opět „povinné“ součásti prací tohoto typu.

Diplomová práce Martina Šochmana je co do počtu stran (slov, znaků) poměrně stručná – což však z mého pohledu rozhodně není nějaký nedostatek. Naopak, za sebe velmi oceňuji jeho schopnost formulovat svoje myšlenky úsporným způsobem, avšak pregnantně. Další velkou předností předloženého textu je to, že se jeho autor důkladně obeznámil s relevantní – především německojazyčnou – literaturou k tématu, včetně nejnovějších prací, a dokázal ji adekvátně interpretovat a vhodně využít pro svoji vlastní argumentaci.

Mám-li nakonec vyjádřit jako oponentka také nějakou výtku, pak je to „výtku“, která se týká autorova zacházení se spisovnou češtinou. Jeho zvláštní záliba v přechodnicích (transgressivech), které dnes ze spisovné i obecné češtiny prakticky vymizely a užívají se jenom zcela výjimečně, působí na čtenáře – přinejmenším tedy na mne – téměř obsesivně, a zároveň vyumělkovaně a strojeně. – V takovémto množství a frekvenci se přece přechodníky neužívaly ani v češtině 19. století, a dokonce, pokud se rozpomínám, ani v nádherné češtině Bible Kralické či o něco pozdějších českých textech Jana Amose Komenského! – Pokud chce autor svůj jazykový projev takto „ozvláštňovat“ a umně stylizovat, nechť tak napříště činí pouze ve svých privátních textech. V odborných textech by se měl podle mne pokud možno raději držet neutrálnější spisovné normy.

Bez ohledu na uvedenou výtku hodnotím předloženou práci Mgr. Martina Šochmana jako zdařilou a rozhodně splňující nároky, kladené obvykle na kvalifikační práce tohoto typu. Doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji klasifikaci výborně.

V Praze 30. 8. 2016

Prof. PhDr. Jarmila Gabrielová, CSc.